

РЕШЕНИЕ

№ 800

гр. София, 12.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и втори май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Димитър Мирчев Въззивно гражданско дело
№ 20231000500077 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и следващите от ГПК.

С решение № 3366 от 22.11.2022 г. по гр. д. № 4858/2021 г. по описа на СГС, I-13 състав, са отхвърлени осъдителни искове против Прокуратурата на Република България (ПРБ), предявени от А. Г. Д. с ЕГН: ***** от гр. *** за заплащане на сумите от 60 000 лв. обезщетение за причинени неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 09.10.2018г., за обезщетяване на имуществени вреди на стойност 2 880 лв. – неполучено и дължимо обезщетение за отглеждане на дете по чл. 53 КСО, както и сумата от 200 лв. – платен адвокатски хонорар за защита по пр.пр. 50227 от 2011г. на СРП и свързаните дела, ведно със законната лихва върху претендираните имуществени вреди от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане.

Решението е обжалвано от ищцата Д. (чрез процесуални представители) с искане към САС, то да бъде отменено изцяло и вместо това да се постанови друго, с което предявените осъдителни искове да бъдат уважени по съображения, подробно изложени в жалбата. Счита, че неоснователно СГС е отхвърлил исковите, намирайки ги за недоказани. Прилагат се писмени доказателства към въззивната жалба.

Не е подаван писмен отговор на въззивната жалба. Във въззивното производство са събирани нови писмени доказателства по реда на чл. 266, ал. 3 ГПК – заверени преписи от обвинителен акт по НОХД 372015 и присъда по него от 24.01.2018г. на СРС, НО, 15 състав, както и Решение от 09.10.2018г. по ВНОХД 3498 от 2012г. на СГС. Изискани са по

служебен път още материалите по ЗМ 5012 от 2012г. по описа на СДВР, пр.пр. 50227 от 2011г. на СРП, както и горесцитираните наказателни дела от общ характер на СРС и СГС.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259 ал. I ГПК, отговаря на изискванията по чл. 260 и 261 ГПК и е допустима, а по същество и частично основателна.

Първоинстанционният съд е отхвърлил предявените искове с аргументи, че ищцата А. Г. Д. не е доказала главно и пълно настъпването на фактическия състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ – наличие на влязла в сила оправдателна присъда, след внесен обвинителен акт от страна на ответника.

Събраните пред въззивната инстанция писмени доказателства сочат, че този фактически състав всъщност е налице. От приобщените към въззивното дело материали се установява, че с постановление на разследващ полицаи при СДВР от 17.11.2014г. по пр.пр. 50227 от 2011г. на СРП, А. Д. е привлечена като обвиняема за престъпления по чл. 212, ал. 1 НК във вр. с чл. 26, ал. 1 НК. Определена ѝ е мярка за неотклонение „подписка”. Няма данни да ѝ е налагана забрана да напуска страната.

От приложените към въззивното граждански дело писмени доказателства се установява още, че спрямо А. Д. и още четири други лица е внесен обвинителен акт от прокурор при СРП, за което е образувано НОХД 37 от 2015г. по описа на СРС, НО, 15 състав, по което дело след провеждане на множество съдебни заседания е постановена оправдателна присъда от 24.01.2018г., включително и спрямо въззивницата А. Д..

Срещу така постановената присъда е постъпил прокурорски протест и е образувано ВНОХД 3498 от 2018г. на СГС. С решение от 09.10.2018г. оправдателната присъда на районния съд е била оставена в сила, като решението на втората инстанция е било окончателно и не е подлежало на обжалване и протестиране.

При тези данни, се налага извод, че исковата претенция за обезщетяване на вреди по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ е основателна, тъй като са налице всички елементи от фактическия състав – повдигане на обвинение от страна на съответната компетентна прокуратура и постановяване на оправдателна присъда (влязла в сила) от компетентния съд.

По размера на предявените искове:

Относно претенцията за репарирание на претърпените болки и страдания:

Тук следва да се вземат предвид разясненията, дадени в ТР 3/2005 г. на ВКС по гр.д. 3/2004 г. на ОСГК на ВКС – издадено по въпроси, свързани с приложението на ЗОДВПГ (сега ЗОДОВ), както и ППВС 4/23.12.1968 г. на ВС при направата на преценката за „справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД.

При тази преценка, правно значимите фактори в казуса са: взетата мярка за неотклонение – „подписка”, която е най-леката възможна по сегашното наказателно процесуално право; обвинението е за престъпно деяние, които не се характеризира като „тежко” предвид дефиницията, дадена в чл. 93, т. 7 НК; възрастта на ищцата, цялостният период на наказателното преследване спрямо Д., който е около седем години (2011 – 2018 г.), считано

от първото ѝ привличане за обвиняема в досъдебната фаза до влизане в сила на оправдателния акт на СГС, както и социално-икономическата обстановка в България през този период от време, липсата на данни за забрана да се напуска страната и лицето да се придвижва свободно, както и свидетелските показания на разпитания пред първата инстанция свидетел С. Ш. (сестра на въззивницата).

Св. Ш. сочи, че А. Д. се чувствала зле от обвинението и имала продължителни притеснения, защото делата се проточили доста дълго време. След като я оправдали, тя счита, че са останали трайни следи в нейната психика, понеже посещавала психолог. Имала адвокат, който я карал да се признае за виновна, за да приключат по-бързо делата, но св. Ш. намерила друг адвокат, който да я защитава, а не някой, който просто да ѝ вземе парите, за да приключило всичко бързо. Ш. твърди, че в семейството ѝ, посочените събития също се отразили зле - със съпруга ѝ имали доста скандали и не се разбирали много добре в този период. Св. Ш. счита, че обвиненията от страна на прокуратурата, са допринесли за конфликтите, защото имало липса на финансови средства, въззивницата имала малко дете и нещата били комплексни. Други относими доказателства за търпените болки и страдания не са ангажирани.

При горните данни САС в настоящия си състав намира, че сумата от 3 000 лв. е в състояние да обезщети неимуществените вреди на въззивницата. Това е така, защото спрямо А. Д. не е упражнена принуда с голям интензитет. Същата е била с най-леката мярка за неотклонение и е била обвинена в престъпление, което не е тежко по смисъла на чл. 93, т. 7 НК. От показанията на нейната сестра, преценени по реда на чл. 172 ГПК, може да се направи оценка, че същата е преживяла трудно процесния период от време, но не са ангажирани други доказателства за трайни последствия върху нейната психика вследствие на незаконното обвинение, както и не са ангажирани доказателства за твърденията, че е посещавала психолог. Що се отнася до сочените от свидетеля семейни проблеми, дори и наказателните дела да са оказали някакво влияние, то, както сочи Ш. в показанията си, причините за влошаване на семейната атмосфера са били комплексни – липса на финансови средства, трудностите при отглеждане на малко дете и други, а не само процесните наказателни производства. Поради това, сумата от 3 000 лв. отговаря на критерия за справедливост, посочен в чл. 52 ЗЗД.

Относно двата иска за заплащане на обезщетение за имуществени вреди.

Основателен е този за сумата от 200 лв., платен адвокатски хонорар за защита по пр.пр 50227 от 2011 г. на СРП и свързаните с него дела поради доказване реалното извършване на този разход, който почива в пряка причинно-следствена връзка с повдигнатото незаконно обвинение. Това обаче не се отнася за търсеното обезщетение за имуществени вреди в размер на 2880 лв., представляващи неполучено обезщетение по чл. 53 КСО за отглеждане на малко дете. Неполучаването на това обезщетение от НОИ, не се намира в пряка причинно-следствена връзка с повдигнатите обвинения спрямо Д. от страна на Прокуратурата. Това е така, тъй като специалният закон за социално осигуряване не поставя като нормативно изискване за получаването на обезщетението по чл. 53 КСО наличие на

определен резултат по водените спрямо въззивницата наказателни производства. Същата е следвало да оспори отказа за изплащане на обезщетението от НОИ по съответния административноправен ред, а не да се чака резултата и развитието на водените срещу А. Д. наказателни производства, тъй като е налице и давностен срок за получаване на обезщетението по КСО.

В заключение, въззивната жалба се явява основателна за сумите от 3 000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 09.10.2018г., както и за сумата от 200 лв. – обезщетение за имуществени вреди, ведно със законната лихва от 10.12.2021г. до окончателното изплащане, които обезщетения следва да се присъдят в полза на увреденото лице. В останалата обжалвана част решението на СГС следва да се потвърди като правилно.

Разноските за двете инстанции са следните:

Д. има право да получи сумата от 15 лв. – сбор от платените две държавни такси за СГС и САС. Същата е заплатила и адвокатски възнаграждения за процесуално представителство, като съобразно уважената и отхвърлената част от исковете, от платените хонорари има право да получи 182,62 лв. (СГС) и 60,87 лв. (САС). Следователно, общият размер на дължимите от ПРБ на А. Д. разноски възлиза на 264.49 лв. (двеста шестдесет и четири лева и четиридесет и девет стотинки).

Воден от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 3366 от 22.11.2022 г. по гр. д. № 4858/2021 г. по описа на СГС, I-13 състав, в **ЧАСТТА**, в която исковете по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, предявени от А. Г. Д. с ЕГН: *****, гр. *** против Прокуратурата на Р България (ПРБ) са отхвърлени за сумите 3 000 (три хиляди) лв. обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 09.10.2018г., както и за сумата от 200 (двеста) лв. – обезщетение за имуществени вреди, ведно със законната лихва от 10.12.2021г. до окончателното изплащане, които вреди са причинени от поддържано незаконно обвинение в престъпления от общ характер, за което са постановени оправдателна присъда от 24.01.2018г. по НОХД 37 от 2015г. по описа на СРС, НО, 15 състав, потвърдена с решение от 09.10.2018 г. по ВНОХД 3498 от 2018г. на СГС, и вместо това

ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Прокуратура на Република България да заплати на А. Г. Д. с ЕГН: *****, гр. *** на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ сумите от 3 000 (три хиляди) лв. обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва от 09.10.2018г., както и 200 (двеста) лв. – обезщетение за имуществени вреди, ведно със законната лихва от 10.12.2021г. до окончателното изплащане, които вреди са причинени от поддържано незаконно обвинение в престъпления от общ характер, за което са постановени оправдателна присъда от 24.01.2018г. по НОХД 37 от 2015г. по описа на СРС, НО, 15 състав, потвърдена с решение

от 09.10.2018 г. по ВНОХД 3498 от 2018г. на СГС, както и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 264.49 лв. (двеста шестдесет и четири лева и четиридесет и девет стотинки) съдебно-деловодни разноси за две инстанции.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3366 от 22.11.2022 г. по гр. д. № 4858/2021 г. по описа на СГС, I-13 състав в останалата обжалвана част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____